

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

צו - פורים

◆◆◆

שנת

תשפ"ב

◆◆◆

גליון 144

פורים - "יום גדול"

ימים ושגבים

ברוך השם, מתקרב היום הגדול, יום שיום "כִּפּוּרִים" נמשל אליו. וכל אחד מתכוון בצורת ההכנה שלו... מי שזוכה להתכוון בחלק הרוחני, אשריו! וגם מי שצריך להכין ולהתכוון בחלק הגשמי, הכל זה בכלל המצוה, כי הכל נעשה לזכר הנס הגדול, והודי לקב"ה על חסדו הגדול שעשה עמנו, להצילנו מידם.

והלואי שנזכה להשיג בימים ושגבים אלו, את כל המעלות הגדולות שניתן להשיג, כל א' כפי חלקו.

לנצל את הפורים

וזכינו בימים אלו למכתב רבותינו "עיני העדה" רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א ורבינו מרן ראש הישיבה שליט"א, על גודל חובת ענין היום, ושצריך לראות לנצלו באופן היותר ראוי בעז"ה.

"כבוד התורה"

והאיר ה' את עיני, לתוספת נקודה חשובה מאד, שיכולה לבוא לביטוי, במיוחד בימי הפורים, והוא ענין "כבוד התורה".

ומעלת כבוד התורה גדול יותר מלימודה, כמבואר במגילה (דף ג' ע"ב), כבוד תורה דיחיד - חמור, תלמוד תורה דיחיד קל. זאת אומרת שמעלת "כבוד התורה" שוקל יותר מלימוד התורה עצמה.

[ולפני קרוב לעשרים שנה, כשנסע רבינו לארה"ב, והי' אמור להיכנס בשערי "ממלכת התורה לייקווד" בשעות אחה"צ. והכינו קבלת פנים של כל תושבי העיר, עם ילדיהם, לאורך רחובות קריה. פנו בני הישיבה דלייקווד, לרשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א לשאול אם לצאת באמצע הסדר לקבלת פנים. והשיב להם שזוהי גמרא מפורשת, במגילה דף ג' ע"ב, דכבוד התורה הוא יותר מלימודה.]

וא"כ כשמדברים על חיזוק התורה ביום הפורים, יום קבלת התורה "מאהבה", בודאי ראוי לשים על לב, גם ענין נשגב זה.

"זהירות" בכבוד חכמים

ודבר זה ניתן לביטוי בפורים, בכמה דברים. ראשית - בצורת ההנהגה, להיזהר ולשמור מאד על "כבוד תלמידי חכמים", ולהחזיק חזק לא להימשך ח"ו אחרי קלות ראש וכו', שמביאה לחוסר דרך ארץ...

והי' מזהיר רבינו שמי שעל ידי שתייה מרובה, אינו שולט בעצמו, "אסור" לו לשותת.

והרבה מאד השקיע רבינו בנושא זה, וכל פעם לפני פורים הי' מזהיר על זה, שזה חמור "ומסוכן" מאד.

והי' אומר שתלמיד חכם, זה לא רק ראש ישיבה גדול וכדו', אלא כל רב, ומגיד שיעור, ומשגיח, וכללים בהגדרה זאת, וביא א' מהמכתבים שכתב לפני פורים, לחזק דבר זה.

בס"ד

היות שמתקרבים ליום פורים שבו חז"ל תקנו לימי אהבה בין איש לרעהו, וכפי מה שרצו להשריש אהבה בין איש לרעהו כן גבר יצר של לצער ולהלבין פני רבים, ובישיבות להלבין פני מורים, ויותר מזה להמשגיחים אשר לרגל תפקין דם צריכים פעם להגיד דברים שהם לא רצויים לכל

התלמידים, ואז נוקטים להוציא נקמתם ביום הפורים. נמצא שדוקא יום של אהבה נהפך ליום שבו עושים דברים הפוך מזה.

ובפרט היות שנות הנעורים שהם השנים יסוד בנין האדם, צריך לראות שיהי' יסוד ישר ותקין ולא יסודות עקלקלות.

וידוע שמלבד שזה חטא גדול גם רואים עונש בעוה"ז, אף כי בדרך כלל הקב"ה מאריך אף ולא מעניש בעולם הזה. ובאתי בזה להזכיר כי יום פורים לא שונה מכל יום ואיסורי תורה לא נשתנו כלל.

וכל א' ישתדל באותו יום להרבות אהבה, ואם זה אינו יכול לכה"פ לא יעשה היפך מזה. והמוסיפים אהבה ורעות יזכו לטוב ויעלו מאד להמעלות הרוחניות ויוכל להבנות ולעמוח לטוב ולתפארת.

ז' אדר תש"ע לפ"ק אהרן [יודא] לייב שטיינמן

אין רפואה למכתו...

ופעם התבטא כך: רואים לדאבוניו שיש רח"ל הרבה מאד חולים שאינם מתרפאים, ומגיעים עד כדי רח"ל... ומתפללים על מה עשה ה' ככה.

אך בדברי חז"ל מצינו כי המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו... ואם חז"ל אומרים "אין רפואה למכתו" הרי זה כפשוטו - אין רפואה למכתו!

וזה דבר שכוח מאד, ובפרט בישיבות, שמבזים את הראש ישיבה ואת הרמ"ם והמשגיחים, וזה הכל בכלל "אין רפואה למכתו" רח"ל... ע"כ.

זהירות "בין אדם לחבירו

וכמובן הזהירות צריכה להיות כלפי "כל אחד ואחד", לא רק מתלמידי חכמים, רק שבתלמיד חכם יש עון חמור יותר, וגם על זה נתן רבינו עניו, וכתב מכתב המבטא הכל.

בס"ד

היות שמתקרבים ימי פורים דפרזים ודמוקפין, בהם יש חשש של פגיעה באנשים, בחורים, ומחנכים, אשר זה חטא ועון גדול, והרבה שנים אחרי זה סובלים הפוגעים והמביישים, ולא יודעים את חומרת הדברים.

באתי בזה לעורר כי זה כמשחקים באש, שומר נפשו ירחק מעון החמור של מלבין ברבים.

ויהי רצון שהזמן ינוצל לחזוק ולאהבה בין אחד לרעהו ולכל לזמדי ומלמדי תורה, וכל א' יתרומם ברוחניות כנפש לב מבקשי השי"ת.

אהרן י. לייב שטיינמן ט"ז אדר א' תשע"א לפ"ק

לשבת ללמוד – כבוד התורה

ונמשיך בענין "כבוד התורה", נקודה נוספת. הנה רבינו ה' מביא את לשונו הנפלא של רש"י, בכתובות (דף ע"ז ע"ב), על המעשה עם רבי יהושע בן לוי, שלקח את הסכין מהמלאך המות, ונכנס חי בגן עדן. ואמורא אחר רצה ג"כ לעשות כן, ואמרו לו שעל אף שהי' גדול מאד בתורה, בכל זאת אין לו זכות לעשות כרבי יהושע בן לוי, רק ריב"ל היתה לו זכות מיוחדת, היות שהי' הולך ללמוד עם בעלי ראתן, שהיו חולים מסוכנים, ומדבקים מאד, ואף אחד לא הי' רוצה להתקרב אליהם.

ומפרש רש"י מה המעלה הגדולה בזה, שהיה מסכן בנפשו לכבד את התורה.

ודייק רבינו שלא פירש רש"י מחמת עצם הדבר שהסתכן כדי ללמוד עמהם תורה, אלא הוסיף שסיכן את עצמו "לכבד את התורה".

וכמדומני שכשמדובר לשבת וללמוד בפורים, "אין לך כבוד התורה גדול מזה",

כי עצם זה שעוזבים את כל ההוללות... שמושך הי' להתעסק בפורים, ומתיישבים ללמוד שעות ע"ג שעות עם חשק והתמדה, זהו כבוד התורה האמיתי.

הפלא ופלא!

וזכורני בשנים הראשונות של "ארחות תורה", שהי' דבר חריג בעולם התורה, "לקבוע סדר בליל פורים", סיפר לי בחור מאחת הישיבות הבחירות, שחזר בשתיים בלילה ממסיבת ליל פורים... ועבר ליד ארחות תורה, ושמע קול תורה, ועלה לראות מה זה, "ונשתומם על המראה", לראות כל כך הרבה בחורים לבושים בבגדי בני תורה, בלי שטויות... יושבים ולומדים בכזו התמדה וחשק, והי' ממש המום!! נו, וכי יש לך כבוד התורה גדול מזה.

שיעור בפורים

וכן רבינו זצוק"ל הי' ממשיך את סדרי השיעורים גם בפורים. ושנה אחת קבע ללמוד את השיעור חומש בשעות הבוקר, והי' מדובר שישיים באזור עשר וחצי כמדומני, אך מאהבת התורה, משכי שמעתי' עד בערך שתיים עשרה! ובינתיים באו מאות אנשים, שרצו להיכנס לברכה, אך נשארו בחוץ להמתין, וכל אחד ששאל למה לא נכנסים, קיבל תשובה אחת, "כעת יש שיעור". כמה זה הוסיף ערך וחשיבות לתורה, בלב כל אחד, כששמע והרגיש "שעיקר פורים זה לשבת וללמוד".

חיזוק – מילה טובה

עוד דבר אחד, מענין לענין. הרי פורים זה יום שתיקנו בו "להרבות אחוה ורעות", ובדאי שנכלל בזה ג"כ, לומר "מילה טובה" לשני.

ומצינו בתומר דבורה (פרק שמיני) שבכלל סיוע "והחזקת תורה", הוא לכבד את לומדי התורה, "ולהלל מעשיהם הטובים".

וממילא ביום גדול זה, שהלבבות נפתחים, יכולים להועיל הרבה מאד, במילה טובה, של עידוד וחיזוק, לחבר או תלמיד, ולשבח את מעשיו, כמה אני מתפעל ממסירותך ללימוד, וכדו'. וידוע כמה משפט אחד כזה, יכול להפוך לגמרי את לבבו, ולבנות את הבחור, והזכות עומדת לעד, לדורי דורות של תלמידי חכמים.

לראות "מעלת חברינו"

ובכלל כמדומה שאין זמן יותר מתאים, להתפלל ולקיים מש"כ בצעטיל קטן להקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק זצוק"ל, תן בלבנו שנראה כל אחד "מעלת חברנו ולא חסרונם".

והי' אם נזכה לחיות כך, בודאי נאמר על זה כל הדין את חבריו לכף זכות, מן השמים ידונו אותו לזכות.

פירשו ממנו...

ואזכיר דבר אחד על רבינו שנוגע למגילת אסתר. הנה הגמרא במגילה (דף ט"ז ע"ב) מדייקת את הפסוק ורצוי "לרוב אחיו", לרוב אחיו ולא לכל אחיו, מלמד שפירשו ממנו

מקצת סנהדרין. אמר רב יוסף

גדול ת"ת יותר מהצלת נפשות דמעיכרא חשיב ליה למרדכי בתר ד' ולבסוף בתר חמשה

וכו'. והי' רבינו מביא ששמע ביאור

מין החתם סופר זצוק"ל, על הגמ' הזאת, ומפחד שהתקיים בו בעצמו, דבר זה. ושאלמלא

החת"ס, לא שייך לומר לבד כזה דבר.

וכך הביא שהחתם סופר שואל, למה פירשו ממנו, הרי מרדכי היה מראשי הסנהדרין, והלך לעסוק בהצלת נפשות, הצלת "כל כלל ישראל", פיקוח נפש! וחייבים שמישהו ילך, ומה הטענה עליו?

אומר החתם סופר דבר נורא, שהקב"ה בדק בגדולי ישראל, את ראשי הסנהדרין שהם היו הראשי העדה, לראות מי הוא אותו אחד שיהיה לו הכי פחות צער מזה שיצטרך להתעסק בהצלת נפשות, ומצא את מרדכי הצדיק... לכן פירשו ממנו...

ועל זה אמר הראש ישיבה בצער נורא, כנראה שזה הפשט אצלי... הרי הרב אלישיב סוגר את הדלת ולומד, רבי חיים סוגר את הדלת... ואני נשארתי להתעסק עם כל הדברים, כמה ביטול תורה... כנראה... וכל כך הצטער, עד שהי' קשה לעמוד ולראות את זה.

ולא נאריך בזה, רק עלינו להבין איזה "מסירות נפש" מסר רבינו והפקיר את עצמו בשביל הכלל... שעל אף ההרגשה הנוראה הזאת שלווה אותו תמיד, המשיך להקריב שעות ע"ג שעות, בשביל כלל ישראל.

אך רואים כעת האיך שכלל ישראל מחזיר לרבינו, בלימוד לעילוי נשמתו, של אלפים ורבבות, בישיבה על קברו ועוד. הלואי שנזכה להגיע לא' מריבי רבבון של ההרגשה והצער על כך שאנחנו מפסידים זמן מלימוד התורה. ואצלנו לדאבוננו זה גם בלי הצלת נפשות... רח"ל.

להתפלל על אחרים

ונסיים בבקשה, היות ויום הפורים, הוא עת רצון, [בעיקר מחמת שהוא יום שמרבים בו "אהבה ורעות", וזה עושה נחת רוח לבורא ית"ש, כך ביאר רבינו]. הבה נשתדל להתפלל כל אחד על חברו, כל אחד לפי ענינו.

ונזכה שיתקבלו תפילתנו לרצון לפני אדון כל. וכבר אחז"ל כל המתפלל על חברו, הוא נענה תחילה.